

# ROZVÍJENÍ ČTENÁŘSKÉ GRAMOTNOSTI NA ZÁKLADNÍ ŠKOLE

Lauderovy školy, Praha



# Náš předpoklad



Výuka čtenářské gramotnosti je plnohodnotným vzdělávacím cílem běžné výuky.

Škola obvykle určitou úroveň čtenářské gramotnosti u žáků předpokládá a při zadávání nejrůznějších úkolů s ní počítá

# Jak jsme postupovali?





Vytvoření pracovní skupiny cca 6 pedagogů – napříč předměty

- Shrnutí toho, co doposud z oblasti rozvoje ČG děláme
- Plán dalších aktivit
- Sepsání toho, co k rozvoji ČG potřebujeme
- Domluva na pravidelných schůzkách

# Vlastnosti cíle

- S – smysluplný
  - M – měřitelný
  - A – akceptovatelný
  - R – reálný
  - T – termínovaný
- 
- Stěžejní otázka: Jaký přesně bude náš cíl? – jak poznáme, co žáky máme učit a na jaké úrovni?
  - Jak poznáme, že jsme cíle dosáhli?

# Jaký přesně bude náš cíl?

- Využili jsme „čtenářské vývojové kontinuum“ – od Bonnie Campbell Hill
  - Předpokládali jsem, že by se naši žáci šesté (resp. primy) a sedmé třídy mohli pohybovat přibližně na úrovni: tzv. „plynulého“ či „zdatného čtenáře“ či.
  - Vývojové kontinuum (Campbell Hill) popisuje, co dělá např. „plynulý“ resp. „zdatný“ dosáhne-li dané úrovně, je rozděleno na oblasti
    -  druhy textů a hlasité čtení
    -  přístup ke čtení
    - strategie pro čtení
    -  porozumění a odezva
    -  sebehodnocení

# Co jsem dělali s kontinuem?

Vybrali jsem si oblasti, na než se chceme soustředit:



## **Vyhledávání informací v textu**



Vyjasnění neznámých míst v textu



Shrnutí částí textu



Četba knihy dle vlastního výběru



# Co jsem dělali s kontinuem?

- – zvolili jsme si cílové úrovně, které chceme, aby žáci dosáhli na konci roku (vycházeli jsem z kontinua)
- – k nim jsme určili prostředky, jejichž prostřednictvím je budeme rozvíjet (pracovní postupy, metody), a nástroje, jak poznáme, že žák úrovně dosáhl



# Příklad

- Pod vedením čte a rozumí různým informačním zdrojům (např. inzeráty, brožury, rozvrhy, katalogy, manuály...) (**pozorování v hodině**) – **příležitosti od všech zúčastněných učitelů**)
- Samostatně využívá zdrojů (např. encyklopedií, článků, internetu a naučných textů) pro vyhledávání informací (**pozorování (dle kritérií), dlouhodobý úkol na doma** – **zadání mimo český jazyk**)
- Pod vedením získává a analyzuje informace z grafů, schémat, tabulek a map. (**Reading Inventories, zadání mimo český jazyk** – **pozorování**)
- Pod vedením spojuje informace z více odborných zdrojů pro hlubší porozumění tématu (**Reading Inventories**)
- Samostatně využívá zdrojů (např. slovník) k rozšíření slovní zásoby (**pozorování**)
- Poznává, zda vyjasnění potřebuje, nebo zda může číst dál (**RI, pozorování**)
- Čte knihu dle vlastního výběru (**pozorování: zápisy z četby, referáty, dílny čtení**).



# Další postup

- Nejprve jsme se pokusili vytvořit vlastní sadu úloh typu Reading Inventories – chtěli jsme zjistit budoucí přidanou hodnotu u žáků.
- Domluvili jsem se, jaké příležitosti v následujících dvou měsících v hodinách žákům připravíme.
- Na následující schůzce jsem se domlouvali, co dál

# Co se nám podařilo ?

- Zaměřit se na čtenářství – přestat ho rozvíjet pouze intuitivně, ale cíleně, včetně snahy o zhodnocení pokroku
- Spolupracovat napříč předměty
- Zjistit informace o čtenářských návycích žáků



# Co se nám nedařilo?

- Vytvořit sady úloh, které by nám žáky pomohly diagnostikovat a současně rozvíjela jejich čtenářské dovednosti
- Vytvořit a následně používat vypovídající nástroje hodnocení
- Práce s kontinuem – nejasná představa, co se za jednotlivými popisy skrývá, chybějící příklady dobré praxe
- Udržet řízenou práci skupiny více jak jeden školní rok

# Jak výuka čtenářství vypadá dnes?

- V každé ze tříd je realizována dílna čtení
- Žáci mají příležitosti doporučovat si knihy
- Žáci využívají školní knihovnu
- Na prvním stupni tvoří cíle z oblasti ČG součást „smluv mezi učitelem a žákem“
- V žákovské knížce 1. stupně bude vlastní oddíl pro oblast ČG
- Učitelé často zařazují různé druhy textů ve všech předmětech
- Práce s různými zdroji, jejich interpretaci jsou věnovány projektové dny....

Děkuji za pozornost.  
Mgr. Irena Poláková, Lauderovy školy  
[irena.polakova@lauder.cz](mailto:irena.polakova@lauder.cz)

